

Vastgesteld verslag Stuurgroep Holwerd aan Zee d.d. 13 oktober 2021 op het projectbureau in Holwerd en het vervolg van 13 oktober op 26 oktober van 16.00 – 17.00 uur via Teams.

Aanwezig 13-10-2021:

- Klaas Fokkinga, gedeputeerde provincie Fryslân (voorzitter)
- ██████████, Provincie Fryslân (algemeen directeur/secretaris)
- ██████████, Stichting Holwerd aan Zee
- Jelle Boerema, Gemeente Noardeast-Fryslân (wethouder)
- ██████████, Wetterkip Fryslân (DB)
- ██████████, Vogelbescherming Nederland (directeur)
- ██████████, Vogelbescherming
- ██████████, LTO-Noord
- ██████████, onafhankelijk projectleider Holwerd aan Zee
- ██████████, Provincie Fryslân (projectondersteuner en notulist)

Gasten:

- ██████████ (projectmanager) en ██████████ (ontwerpleider) van Arcadis

Gedeputeerde heet iedereen hartelijk welkom. Helaas is ██████████ verhinderd.

Speciaal welkom voor ██████████. ██████████ is de opvolger van ██████████ directeur van Vogelbescherming Nederland.

1. Uitgelekt VKA Arcadis:

Gedeputeerde Fokkinga begint met de mail die namens hem gisteravond is verzonden aan de stuurgroep leden over de oplegnotitie van Arcadis die 'gelekt' is naar de pers. Er was uitgebreide aandacht voor in de media, o.a. op de voorpagina van de Leeuwarder Courant. Ook zijn er vanuit de politiek, ChristenUnie, schriftelijke vragen gesteld over het uitgelekte rapport van Arcadis aan het college van Gedeputeerde Staten. Gedeputeerde Fokkinga heeft vanochtend met de inbrenger van de schriftelijke vragen van de ChristenUnie gesproken.

██████████ merkt op dat er wel vaker wat wordt gelekt bij grote projecten als deze en pleit ervoor dat we hierin niet moeten verzanden en hoe dit kon gebeuren en wie die dit heeft gedaan.

Het is in ██████████ optiek vooral van belang dat er vanuit de stuurgroep direct een reactie komt op de berichtgeving in de media en dat we de berichtgeving zoveel mogelijk kanaliseren. ██████████

██████████ heeft al een eerste aanzet gemaakt voor een persverklaring. ██████████ stelt voor dat er een brief naar de achterbannen wordt verstuurd, om ook hen te informeren.

Besloten wordt dat de aanzet van ██████████ met de persvoorlichting van de Provincie wordt gedeeld en dat de communicatie loopt via de voorzitter van de stuurgroep.

Besluit:

- Gedeputeerde Fokkinga is woordvoerder voor de pers namens alle partijen.
- De tekst van ██████████ wordt verder aangevuld en gedeeld voor akkoord. Als iedereen akkoord is dan wordt dit de formele tekst naar buiten toe.
- Er wordt een brief voor de achterban gemaakt.

2. Agendapunt 5: Voorlopige tussenconclusies Voorkeursalternatief:

Dit punt wordt naar voren gehaald, vanwege de aanwezigheid van Arcadis, mede namens Deltarus en Waterproof.

Arcadis geeft een presentatie over de uitwerking van het voorkeursalternatief (VKA). Als conclusie wordt gesteld dat het VKA technisch uitvoerbaar is, maar dat daarvoor aanzienlijke ingrepen in het systeem voor nodig zijn. Door deze ingrepen kan er niet meer gesproken worden van 'building-with-nature', wat altijd wel de gedachte en doelstelling was.

Vooral voor de vaargeul, verbindingsgeul en natuurgeul heb je een technisch ingewikkeld regelwerk nodig, waar nog maar weinig ervaring mee is. Ook ecologie is lastig. De ecologen geven geen aansluitend advies. Dit moet nog wel uitgezocht worden. Daarbij geldt o.a. dat de eisen van slibbeheersing tegenstrijdig zijn aan die van natuur.

De vaarrecreatie heeft veel impact op het totale plan. De toevoer van zoet water in drogere perioden is niet gegarandeerd, waardoor in plaats van een brakwatermeer het meer veel zoutiger zou worden. Hoewel de kostenraming nog niet gereed is, wordt gemeld dat de investeringskosten vermoedelijk zullen uitkomen tussen de ca. 72 en 75 miljoen euro (ex. btw). Dat is 7 tot 10 miljoen meer dan waar tot nu toe van werd uitgegaan.

Er ontstaat enige discussie over de toepassing van slib. Daarvoor zijn 3 scenario's bekeken, die geen van allen kostendekkend zijn te maken. Alle slib moet mechanisch verwijderd worden. Het verdienmodel slib voor de dijkversterking is tijdelijk. In de afzet van het slib zit dus geen continuering in. Dit is wel een belangrijke voorwaarde: er moet een gegarandeerde afzet kunnen zijn.

Het rapport is nu een 90-95% versie. Voor de resterende 10% versie moeten nog enkele vraagstukken uitgewerkt worden, o.a. de kosten voor beheer en onderhoud. De conclusies zullen daarbij niet heel anders worden.

Besluit:

- De oplegnotitie is voor kennisgeving aangenomen en door Arcadis afgerond.
- De memo van de Stichting en VBN op de oplegnotitie wordt ook voor kennisgeving aangenomen.
- Het rapport van Arcadis nog niet delen met anderen. Alleen als het rapport compleet is mag het gedeeld worden.

3. Agendapunt 1: Opening, mededelingen en vaststellen van de agenda:

Mededelingen: Bij de stukken voor het Stuurgroep Dijkversterking KLM overleg van 4 oktober jl. zat een memo namens de Stichting en de Natuurbescherming bij. Het stuk bevatte een zeer verrassende, niet op waarheid berustende, inhoud. De stuurgeroepeden, [REDACTED] en de heer Boerema, waren hier niet content mee. Nogmaals wordt benadrukt dat je zo niet met elkaar om gaat. Niemand van de aanwezigen van de Stuurgroep HaZ kent het stuk. De Stichting niet en de Vogelbescherming ook niet.

Besluit:

- Het stuk wordt niet gedeeld, om te voorkomen dat het alsnog een eigen leven gaat leiden.

4. Agendapunt 2: 1^e versie Programmaplan (opiniërend)

[REDACTED] is van mening dat het Programmaplan gebruikt kan worden als reactie om de zaken onderling beter te regelen om zo boven te halen wat er schuurt. De projectorganisatie en [REDACTED] hebben een duidelijke, afgebakende opdracht van de Stuurgroep, en kan vanuit dat kader niets met zaken die daarbuiten liggen. Het vertroebelt echter wel de verhoudingen en discussie. Dat is jammer.

[REDACTED] stelt voor om een gezamenlijke visie in kaart te brengen. Met daarin van elke partij de ambitie op realiseerbaarheid. De verantwoordelijkheid voor de realisatie van die ambitie neer te leggen bij een programmaraad Holwerd aan Zee, met een onafhankelijke voorzitter. De programmaraad wordt ook verantwoordelijk voor de inzet van financiële middelen.

Elke partij wordt na de uitleg van [REDACTED] om een reactie gevraagd.

LTO: LTO heeft hier nu geen mening over. LTO ziet vandaag het Programmaplan voor het eerst. In de tekst wordt wel over de Stuurgroep gesproken maar in de governance niet. Het stuk moet nog met de achterban van LTO worden besproken. De rol van LTO staat ook niet beschreven in het stuk. Wat voor functie heeft LTO en de boeren dan bij de ondertekening van de SOK?

Gemeente NE: Holwerd ligt wel in de gemeente maar wordt niet genoemd in het Programmaplan. De gemeente wil wel aangehaakt blijven. De gemeente vraagt zich wel af waarom er een apart programma voor Holwerd aan Zee moet komen.

Deze vraag wordt gesteld ook in relatie tot het Fries Programma Waddenkust en de vele gebiedsprocessen langs de Waddenkust. De noodzaak van een extra programma is de gemeente NE volstrekt onduidelijk.

De brede ambities van de Stichting moeten hun plek krijgen in het gebiedsprogramma Holwerd vallend onder het Fries Programma Waddenkust. Dat is minder ingewikkeld dan deze constructie en geeft ook minder ambtelijke en bestuurlijke drukte.

Gemeente NE is van mening eerst de SOK te ondertekenen en dan de nieuwe governance in te voeren. De gemeenteraad heeft ook nog niet definitief besloten over de 5 miljoen die de gemeente heeft gereserveerd. Dit geld wordt alleen vrijgegeven als het project HaZ haalbaar is en de SOK is ondertekend. De gemaakte afspraken van de intentieovereenkomst en de raadsbrief zijn niet in overeenstemming met het nu aangegeven proces en programmaplan e.d.

WSF: Heeft de Intentie Overeenkomst alleen ondertekend voor fase II. De governance bestaat alleen uit betalende partijen. WSF is geen betalende partij en LTO ook niet. WSF vraagt zich af of zij wel mee willen doen in de verbrede scope. Voor WSF is de Intentie Overeenkomst in fase II de reden geweest om deze te ondertekenen en als toezichthouder mee te doen aan het project. WSF vindt het daarom lastig met de verbreding van de scope de SOK te ondertekenen. WSF is pas toe aan de ondertekening van de SOK als deze realistisch haalbaar is. Anders maar verlenging van I.O.

Vogelbescherming Nederland: vraagt zich af wat het kernverhaal is van het Programmaplan. Er is perspectief nodig om anderen enthousiast te maken voor iets dat verder weg is. Voor het vervolmaken van het programmaplan worden door VBN een aantal elementen benoemd:

1. In het programmaplan goed omschrijven wat fase II is en wat er daarna moet gebeuren.
2. Het Programmaplan is sterk vanuit de Provincie opgeschreven. Private deelnemers vallen weg.
3. Bevoegdheden moeten ondubbelzinnig worden omschreven.
4. Wie bepaalt RvT en hoe wordt je lid van RvT en welke criteria gelden daarbij?
5. Wat verandert erbij de Stuurgroep? Is dat op basis van betalen, of is het de invloed voor het mede mogelijk maken?

Stichting HaZ: is het ermee eens dat de SOK wordt ondertekend vanuit fase II. Het dilemma is dat de Stichting vaak kruislings steeds aanloopt tegen fase III. Denk aan Wagenborg en de Holwerter Feart.

Reactie ██████████: Je moet als bestuur in beeld hebben wat je gaat doen. Met bestuur wordt de Stuurgroep mee bedoeld. ██████████ stelt voor om als Stuurgroep de SOK voor fase II concreet te maken en te kijken naar een verlengde I.O.

Besluit:

- Als de resultaten 100% bekend zijn met elkaar bepalen wanneer de SOK komt.
- De punten zoals genoemd door de VBN uitschrijven in het Programmaplan.

Na dit punt wordt de fysieke vergadering geschorst. Een vervolg overleg wordt ingepland via Teams.

Vervolg Stuurgroep overleg van 13 oktober 2021 op 26 oktober 2021 via Teams

Aanwezig 26-10-2021:

- Klaas Fokkinga, gedeputeerde provincie Fryslân (voorzitter)
- [REDACTED], Provincie Fryslân (algemeen directeur/secretaris)
- [REDACTED], Stichting Holwerd aan Zee
- Jelle Boerema, Gemeente Noardeast-Fryslân (wethouder)
- [REDACTED], Wetterkip Fryslân (DB)
- [REDACTED], Vogelbescherming Nederland (directeur)
- [REDACTED], Vogelbescherming
- [REDACTED], (LTO-noord)
- [REDACTED], (RWS)
- [REDACTED], onafhankelijk projectleider Holwerd aan Zee
- [REDACTED], Provincie Fryslân (projectondersteuner en notulist)

5. Agendapunt 1: Opening, mededelingen en vaststellen agenda:

Gedeputeerde opent de vergadering. Speciaal welkom voor RWS-deelnemer [REDACTED].
[REDACTED] vervangt [REDACTED].

Mededelingen: Er zijn 2 stukken toegevoegd aan de vergadering:

1. De mail, die gedeputeerde Fokkinga heeft ontvangen, van [REDACTED] van de Stichting met het verzoek om stappen te ondernemen over het lekken van het rapport van Arcadis (dit wordt besproken onder punt 8 van dit verslag) en
2. De memo van de Stichting en VBN over het mogelijke vervolg op het conceptrapport van Arcadis. Deze memo is afgelopen zondag, 24 oktober 2021, door [REDACTED] in concept rondgestuurd naar de Stuurgroep leden. Diverse leden merken op dat dit niet de officiële routing is om stukken te agenderen voor het stuurgroep overleg. Stukken dienen eerst in het Kernteam behandeld te worden. Daarbij nog een opmerking dat de trekker van de werkgroep slib en sluis hier niet in is meegenomen. In verband met het lekken van het conceptrapport van Arcadis moet er goed op gelet worden waar wat komt te liggen en daarom de juiste routing te volgen. Het stuk wordt besproken onder punt 9 van dit verslag.

Mededelingen: Infoavond Stichting d.d. 26 oktober 2021:

De heer Boerema geeft aan dat de leden van de Stuurgroep geen uitnodiging daarvoor hebben ontvangen, maar raadsleden wel. Ook de pers is uitgenodigd. Hoewel het een avond is van de stichting en dorpsbelang, is met het lekken van de oplegnotitie het belang van deze avond veel groter geworden. Met [REDACTED] is afgesproken dat er geen politiek gevoelige uitspraken worden gedaan om te voorkomen dat het vuurtje weer wordt opgestookt en de communicatielijn te volgen zoals is besloten in de Stuurgroep vergadering van 13 oktober jl.

[REDACTED] deelt mee dat de infoavond wel bekend was bij het Kernteam. Het item stond ook op de communicatiekalender. Vanwege de volle agenda is de kalender niet besproken in het Stuurgroep HaZ overleg van 13 oktober jl.

Het is een infoavond door de Stichting voor het dorp. Dit is een jaarlijks terugkerend gebeuren. De projectgroep speelt hier geen rol in. Het onderwerp HaZ is maar één van de agendapunten. Het gaat vooral over de dorpen visie en de straten enquête en andere zaken van het dorpsbelang. In het Kernteam is afgesproken dat de vragen die uit de infoavond van 26 oktober naar voren komen doorgeschoven worden naar de algemene informatieavond. Het is dus geen avond over alleen maar Holwerd aan Zee.

[REDACTED] refereert nog naar een stuk in het Friesch Dagblad van vanochtend over de infoavond. Hierin staat dat de infoavond vanuit de projectgroep is georganiseerd en dat de definitieve resultaten van het rapport van Arcadis worden toegelicht. Beide zijn dus niet waar.

6. Agendapunt 2. 1° versie Programmaplan, oplegnotitie met vragen aan de stuurgroep (ter bespreking):

Stuk is eerder besproken onder punt 4 van het verslag van 13 oktober. De Programmaplanmakers hebben voldoende zaken meegekregen om een vervolg te geven aan het plan. Wel moet er in het plan onderscheid gemaakt worden tussen fase II en overige zaken omdat er duidelijk een relatie is tussen fase II en overige zaken. Het is duidelijk hoe de partijen hierin zitten. Een vraag is nog of de informatie van het definitieve rapport van Arcadis nog invloed heeft op het Programmaplan.

Besluit:

- Het Programmaplan verder uitwerken met de input vanuit de stuurgroep van 13 oktober.
- Programmaplan agenderen voor Stuurgroep overleg van 3 december 2021.

7. Agendapunt 3: Vergoeding Stichting Holwerd aan Zee (toelichting [REDACTED]):

Bij de Stichting zijn in het verleden verwachtingen gewekt stelt men, maar hier is nooit een helder besluit over genomen. Het addendum van 2020 is nooit afgetimmerd. Het is nu aan de Stuurgroep hoe hieruit te komen. Het gaat in dit overleg specifiek over het toekennen van de toelage van de rest van 2020 en 2021.

[REDACTED] stelt voor dat de Stichting bij dit agendapunt de vergadering even te verlaten, omdat de Stichting belanghebbende is in deze discussie.

Als toelichting op het voorstel van [REDACTED] antwoordt [REDACTED] dat de Stichting ook lid is van de Stuurgroep en zitten in deze Stuurgroep. Allemaal mensen die kosten maken voor dit brede initiatief.

[REDACTED] merkt op dat het hier gaat om de discussie van de vergoeding en denkt dat het onderwerp begroting van het totaal budget hier niet aan de orde is.

Gedeputeerde Fokkinga is er niet voor dat allerlei scherpjes uitgaan.

De heer Boerema merkt op dat het wel een goed gebruik is dat bij het bespreken van de vergoeding van 2020-2021 de Stichting hier even niet bij aanwezig zou moeten zijn.

[REDACTED] legt uit dat hij deze vraag gesteld heeft met een achtergrond verhaal. Zijn zorg is dat er geen blanco cheque uitgegeven mag worden en dat de budgetten voortaan goed beheert moeten worden.

De kosten voor 2022 anders oppakken met budgetten en instemming van de Stuurgroep. De heer Boerema geeft aan dat er inderdaad subsidie is toegekend, maar dat daar ook een verantwoordingsplicht tegenover stond. Aan hem is teruggekoppeld dat er nooit een verantwoording is besproken in het Kernteam. [REDACTED] geeft aan dat dit in kleiner comité nog wordt kortgesloten. Het ingediende kostenoverzicht van de Stichting is de kale rekening en uren voor fase II. Het vrijwilligerswerk van de Stichting is hierin niet meegenomen. [REDACTED] geeft aan dat de toegekende subsidie gewoon uitgekeerd kan worden, maar benadrukt de noodzaak van een duidelijke, transparante verantwoording. De Vogelbescherming moet zelf namelijk ook weer verantwoording afleggen aan de Postcodeloterij hoe het geld van de Stichting als natuurdoel neer te zetten. Dit moet dus wel volstrekt inzichtelijk zijn.

Besluit:

- De Stichting maakt uren en kosten over 2020 en 2021 inzichtelijk.
- Verantwoording door de Stichting wordt gedeeld met Kernteam en afgehandeld door [REDACTED].
- Vergoedingen over 2022 worden op een andere wijze geregeld (vooraf regelen, via opdrachten)

8. Agendapunt 1: Opening, mededelingen en vaststellen agenda, Lekken document Holwerd aan Zee (mail [REDACTED] van de Stichting):

Het is heel ingewikkeld om te achterhalen wie het document heeft gelekt. Zo'n onderzoek is niet gemakkelijk en nogal zwaar en niet zomaar geregeld. Daar komt bij dat het rapport ook niet als een vertrouwelijk document was bestempeld. Wel wordt benadrukt dat partijen op basis van vertrouwen met elkaar om moeten gaan en er misschien terughoudend moet worden omgegaan met het versturen van gevoelige documenten.

In het vorige Stuurgroep overleg van 13 oktober 2021 is besloten hoe hiermee om te gaan. Zie punt 3 van het verslag van 13 oktober jl. De leden van de stuurgroep zien geen aanleiding hier nu anders mee om te gaan.

Besluit:

- Besloten wordt om geen onderzoek uit te voeren om te achterhalen wie het document heeft gelekt.

9. Nagezonden memo Stichting en VBN: verzoek aan Arcadis tot beschrijving alternatieven in het definitieve eindrapport over het VKA en VO:

De routing van het stuk is al besproken onder punt 5 bij mededelingen. [REDACTED] geeft aan dat de nazending van de memo is bedoeld als een verlengde van wat op 13 oktober is besproken en hoe nu verder. Niet om een nieuw verhaal in te brengen want dan had de Stichting en VBN de juiste route via het Kernteam gevolgd.

Het door Arcadis uitgewerkte voorkeursalternatief pakt niet 100% goed uit. De Stichting en VBN vinden dat de opdracht van Arcadis echter nog onvoldoende is uitgewerkt. In de laatste 10% voor het definitief maken van het rapport moet de disbalans van de risico en kansen kant helder uitgeschreven worden en moet er gezocht worden naar alternatieve oplossingen die beter passend zijn bij de ambities. Het is van belang dat dat nu gebeurt, want de uitkomst van het rapport wordt wel een beslissing voor een Go Or No Go moment of dat HaZ op een andere manier moet worden uitgevoerd.

De meerderheid is het ermee eens om het rapport van Arcadis de voorgestelde alternatieven van de Stichting en VBN uit te laten werken. Het gevolg is dan wel dat het rapport niet in november maar aan het eind van 2021 opgeleverd wordt, met de kanttekening van [REDACTED] dat de onderzoeksbureaus dan wel op tijd deze werkzaamheden kunnen uitvoeren. Dat weet [REDACTED] nu niet.

De heer Boerema en [REDACTED] vinden dat het definitieve rapport zoals afgesproken opgeleverd kan worden medio november en daarna pas de aanvullende onderzoeken te doen. De heer Boerema vult nog aan dat hij het er niet mee eens is ook gezien de routing van het stuk.

Er loopt ook nog een 2^e onderzoek: het oprispen van de MKBA.

In het Kernteam is de vraag gesteld of de MKBA niet veel breder getrokken moet worden, in plaats van deze alleen 'op te frissen'. Als het meer wordt dan alleen oprispen kan dat niet binnen de gestelde tijd, en neemt de uitwerking hiervan al snel enkele maanden in beslag.

Besluit:

- Een meerderheid van de stemmen is het eens om Arcadis meer tijd te geven om de opdracht voor het eind van het jaar comfort te opdracht op te leveren. De [REDACTED] Boerema en [REDACTED] zijn tegen het voorstel.
- Ten tijde van de besluitvorming over Holwerd aan Zee, moeten ook de resultaten van de MKBA beschikbaar zijn.

10. Agendapunt 4: Eerste aanzet SOK (ter bespreking):

Gezien punt 9, schuift de SOK ook op.

11. Agendapunt 6: Financiële rapportage stuurgroep (ter informatie):

Besluit:

- De financiële rapportage is voor kennisgeving aangenomen.

12. Agendapunt 7: Vaststellen concept verslag d.d. 25 juni 2021:

Besluit:

- De heer Boerema reageert nog schriftelijk op het concept verslag van 25 juni jl.

13. Agendapunt 8: Rondvraag en Sluiting:

Er is geen tijd meer voor de rondvraag.

Gedeputeerde Fokkinga sluit de vergadering rond 17.30 uur en wenst iedereen een fijne avond en tot ziens.